

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Éves előfizetésben díjért. . . . . 10 k.
Féléves előfizetésben . . . . . 5 k.
Három hónapra hordva . . . . . 3 k.
Egy hónapra . . . . . 20 kor.
Féléves előfizetés . . . . . 5 k.
Külföldi postán szállítva . . . . . 24 kor.
Egy éves előfizetés . . . . . 10 k.
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

XXIII. évfolyam 11. szám

Nagyvárad

Szombat, 1917 január 13.

Ellenfeleink békefeltételei.

Az antant válasza Wilson jegyzékére.

Budapest, január 12. (Saját tudósítónktól.) A Havas-ügynökség jelenti:

Az ententenak Wilson jegyzékére adott válasza azt a véleményt fejezi ki, hogy e pillanatban lehetetlen volna olyan békét elérni, amely a szövetségeseknek őket megillető jóvátételt, visszaállítást és kezességet biztosítana.

A válasz kijelenti, hogy a szövetségesek mindent elkövettek, hogy a semlegeseket lehetőleg mindenütt megkíméljék a háborús károktól. A szövetségesek barátságos, de határozott hangon tiltakoznak az ellen, hogy a hadviselő két csoportját egyenlőnek tartották.

A válasz kiterjeszkedik a borzalmas módszerre, melylyel Németország az emberiség alaptörvényét lábbal tapossa, továbbá az örmény mérszárításokról, Zeppelinekről, kereskedelmi hajók elleni buvárhajóharcokról, hadifoglyokkal való rossz bánásmódról, a belgák deportálásáról tesz említést.

A béke feltételeiről kijelenti a jegyzék, hogy benne kell lenni Belgium, Montenegró, Szerbia visszaállításának, rekompenzálásának, Franciaország, Oroszország, Románia megszállott területei kiürítésének, megfelelő jóvátétellel egyetemben, Európa újjászervezésének nemzetiségi elv és a népek jogai alapján, a kis és nagy nemzetek teljes biztonságának, szabad gazdasági fejlődésének, a szövetségesektől egykor elregadott területek visszaadásának, az oszmánoknak Európából való kikergetésének, az olaszok, szlovének, románok felszabadításának biztosításával és biztosíték olyan tartós megállapodás mellett, amely a népek jogait elvitathatatlanná teszi, továbbá a szárazföldi és tengeri határoknak olyan megállapítása, mely a jogtalan megtámadásokat lehetetlenné teszi.

A jegyzék határozottan tagad minden olyan szándékot, amely Németországnak és népeinek politikai megsemmisítését jelentené. Amire első sorban törekednek, az, hogy a békét biztosítsák, a szabadság, igazság, a nemzetközi kötelezettségek iránt való törhetetlen tiszteletet növeljék.

A szövetségesek szemében ilyen egyezség elérése a nagy cél, amelyért minden áldozatot megadnak, hogy győzelemmel fejezzék be a háborút. Ez a cél nem csak a saját ügyük, hanem a civilizáció jövője is kockán forog.

Németország válaszol az antantnak

Budapest, január 12. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A német kormány a semlegesek képviselőinek jegyzékét adott válaszul az entente visszatessítő jegyzékére.

A jegyzék kifejti, hogy a történelem ítélőszéke fogja eldönteni, kit terhel a felelősség a háborúért. Németország és szövetségesei, melyek csupán szabadságuk, létük megvédéséért fogtak fegyvert, ezt a háborús céljukat elértnek tekintik. Ellenségeink háborús céljaival, Elzász Lotharingia meghódításával, a monarchia, Törökország és Bulgária megrablásával szemben különösen hangzik, ha ellenségeink követelnek bűnhődést, jóvátételt, kezességet.

A jegyzék tiltakozik amaz állítás ellen, hogy békeajánlatunk háborús manőver. A központi hatalmaknak az volt a meggyőződése, hogy az igazságos és minden hadviselő részéről elfogadható békének meg van a lehetősége.

Ellenségeink még csak ellenjavaslatot sem tettek, selyelt a nemzetiségek, kis államok jogainak alapelvéről beszélnek, aminek kapesán a jegyzék hivatkozik az ententől elnyomott nemzetiségekre és kis nemzetekre, az entente jogellenes cselekedeteire.

Belgiumot illetőleg a jegyzék rámutat, hogy Belgium a háború előtt sem tartotta meg a semlegesség parancsait. A német kormány kétszer is kijelentette, hogy nem mint ellenség, csupán átvonulni jön Belgiumba; kijelentette, hogy kezességet Belgium függetlenségéért s megtérít minden okozandó kárt.

A jegyzék megismétli, hogy becsületos kísérletet tettünk a háború befejezésére, ellenségeink azonban vonakodnak a béke útjára lépni. Folytatjuk a háborút, míg ki nem vivjük a békét.

Mágnás Miska

Szombaton

Vigjáték 5 felvonásban.
Első magyar színészek közre-
működésével látható

a Vigadó mozgó színházban.

Itt másodszor

közkívánatra.

Ojtozon túl magaslati állásokat foglaltunk el.

Keleti harctér. Budapest, január 12. (Hivatalos.) A Szereth torkolatának szögletében a harcok reánk nézve kedvezően folytak.

József főherceg vezérezredes hadseregharcvonalának déli szárnyán Goldbach vezérőrnagy osztrák-magyar és német zászlóaljai az ojtozi utól délre gyors megrohanással kiverették az ellenséget több, egymás mögött fekvő magaslati állásaikból.

A harcban az oroszok súlyos véres veszteségei mellett 6 géppuskát és 3 aknavetőt vesztek, amelyek 1 tiszttel és 90 főnyi légénységgel együtt kezünkre jutottak. Az oroszok ellentámadásai éppen úgy, mint az előző napokon, eredménytelenül végződtek. Egyébként a csász. és kir. haderőknél a harc vonalon nincs jelentős esemény.

Olasz és délkeleti harctér. A helyzet változatlan. Höfer.

Nagy csata a Szereth völgyében.

Budapest, január 12. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: A legközelebbi napokban nagy csata várható a Szereth völgyében s a csata kimenetele nagy jelentőségű lesz. Az angol sajtó közli, hogy a Szereth vonalat még idejekorán sikerült elérni s azt 50 mérföldnyi hosszúságban hermetice (!) elzárni. Igaz, hogy Brailától északkeletre átkaroló mozdulat fenyeget, ahol Mackensen valószínűleg igyekezik fog előrenyomulni, míg a jobbszárny a Duna torkolatánál mindinkább Bessarabia felé közeledik.

Páris félelemben és sötétben.

Budapest, jan. 12. (Saját tudósítónktól.) A Havas ügynökség jelenti: A harc vonalról jelentés érkezett, hogy ellenséges repülőraj száll Páris felé. Este Páris erőd művei a következő jelzést adták le:

— **Figyelem, légi támadás!**

E jelzésre a világosság kialudt Párisban. Egy óra múlva azonban az óvintézkedéseket megszüntették.

Oláhország Szerbia sorsára jut.

Budapest, január 12. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Az orosz kormány elrendelte, hogy az oláh menekülteket Bessarabiából szállítsák el kelet felé. Ilyképen Románia Szerbia sorsára jut, mert az anyák és gyermekek a vasut és kocsik hiánya miatt elpusztulnak, a harc képes ifjakat pedig besorozzák az orosz hadseregbe, ahol elvéreznék.

Török sikerek Kut-el Amaránál Felahienél és Meysi kikötőben.

Budapest, január 12. (Saját tudósítónktól.) A török főhadiszállás jelentése Konstantinápolyból 11-ről: Az angolok 48 órai tüzérségi előkészítés után megtámadták Kut-el-Amarától keletre levő állásainkat. Az ellenség kezdetben sikereket ért el s előretolt árkaink egyes részeiben lábát megvetette, de ellentámadásunk visszavetette az ellenséget s visszavertük támadásait a Fellahie fronton is. A kaukázusi fronton Meysi kikötőben több ellenséges hajó ellen tüzérségi támadást indítottunk. Egy angol cirkáló elsüllyedt. A cirkálót, mely a Junó típushoz tartozott, telitalálat érte. A cirkáló roncsa még most is ég. Egy torpedónaszád árcsót ellőttük s úgy menekült. Egy másik hadihajót, melynek nemzetisége ismeretlen, menekülés közben telitalálat és erősen oldalra hajolva távozott el déli irányban.

Lloyd George, a farizeus.

Budapest, január 12. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: Lloyd George egy gyűlésen beszédet tartott s ezt mondta:

— A német császár katonáiba mérget öntött. Üzenetet küldött népének, hogy ellenfelei visszautasították békeajánlatát *Megállapítjuk, hogy a németek békeajánlatot nem tettek, s békefeltételeket sem kínáltak.* Egy sima szavakkal felállított csapdát helyeztek az antant elé. Nem estünk bele. Nincs ma kétely az iránt, hogy a világ békéjét a német militarizmus állandó készültsége folytonosan veszélyeztette s ennek veszedelme ellen mindent elkövettünk s el fogunk követni.

Angol támadások visszaverése.

Nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábor nagy hadserege. Amentiéres és Lens mellett, továbbá az Albert-Bapaumei ut mindkét oldalán állásaink ellenséges ágyutüz alatt állottak, amelyet erőteljesen visszavertünk. Az Anezetől északra az angolok a kora reggeli órákban kétszer hiába támadtak. Ferresnél támadásaik vonalaink előtt összeomlottak. Beaumontól északra kezdetben elért sikereik után erőteljes ellentámadásunkkal veszteségeik mellett visszavetettük őket kiinduló állásaikba, 50 fogoly és 2 géppuska maradt kezünkön. Beaumontnál kisebb gyalogsági harcok még folyamatban vannak.

A német trónörökös hadserege. A Maastól nyugatra emelkedő magaslaton és a Vogézekben az ágyu és aknavető harc egyes helyeken megújult.

Rohamosapataink, a melyek ma reggel Combes magaslatokon és Nomenyól keletre benyomultak az ellenséges árkokba, minden veszteség nélkül 16 franciával tértek vissza.

Grosz erőlködések a régi Hindenburg-fronton.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy harc vonala. A Dina mentén és Dünaburgtól délre a tavas vidéken a harci tevékenység tegnap lényegesen csökkent. A Vilna—dünaburgi vasut mentén támadó orosz századokat nagy veszteségeik mellett visszavertük. Rigától délre állásaink megjavítása céljából intézett két kisebb támadásunk 32 foglyot eredményezett.

Rigától délre állásaink megjavítása céljából intézett két kisebb támadásunk 32 foglyot eredményezett.

József főherceg vezérezredes harc vonala. A január 10 én kivívott sikereinket tovább fejlesztve, az ojtozi ut két oldalán tegnap is az ellenségek több egymás mögött fekvő állását rohammal elfoglaltuk. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett s egy tisztot, 80 főnyi légénységet, 6 géppuskát s 3 aknavetőt hagyott a támadók kezén.

A Susita völgytől északra és délre intézett ellenséges támadások eredménytelenek voltak.

Lapurteát elfoglaltuk.

Mackensen vezértábornagy hadserege. Braila és Kakac között a mocsaras lapályon az oroszokat tovább is visszanyomtuk a Szereth felé. Lapurteát elfoglaltuk. Január 10 ről 11-re virradó éjjel felfegyverezett ellenséges hajók megkísérelték, hogy a Dunán felfelé Isaccsán áthaladjanak. Egy gőzöst ágyutüzünk elsüllyesztett, egy pedig az északi parton megfeneklett.

Macedóniai front.

Az Ochrida tótól délre az ellenség megtámadta a magyar-osztrák-bolgár arc vonalat a Carava mögött. Az állásokat megtartottuk.

Ludendorff, első főszállásmcster.

Gerő Gusztáv dr és Dajka dr kihallgatása.

— A Gerő-Dajka ügy második napja. —

Széplőssy Gyula elnök megnyitja a tárgyalást a kihirdeti a bíróság határozatát a valószínű bizonyítás kérdésében. A végzés így hangzik:

A bizonyítás korlátozása.

A kir. törvényszék mint büntető bíróság a vádlott indítványára a becsület védelméről szóló 13 §. 1. és 2. pontjai alapján az inkriminált események tartalmában állított, illetve kifejezésre jutott szót, hogy a főmegánvádló mint Gerő Ármán rendőrkapitány fia, az őt a rendőrkapitányhoz fűző vérségi kötelezettséget s egyes rendőrhátsági alkalmazottaknak Gerő Ármán főkapitányhoz, az ő atyjához való alárendeltségi és függőségi viszonyát felhasználva s ezzel a helyzettel visszaélve, erőszakosságtól sem riadva vissza és túlléve magát az ügyvédi hivatás és jogkör megengedett keretein, a vádlottnak mint a nyomozást irányító rendőrkapitánynak s a rendőrség büntügyi osztálya vezetőjének a kir. ügyésztől nyert utasítások képest kiadott tiltó rendelkezése ellenére meg nem engedett módon érintkezést keresett a hadviselés érdekei ellen elkövetett visszaélés büntetése gyanúja miatt letartóztatva levő Popovics Athanászzal és vele az általa is tudott szigorú tilalom ellenére beszélgetést folytatott, tehát ezen tény valódiságának a bizonyítását megengedi.

Ennek a ténynek bizonyítása érdekében elrendeli a kir. törvényszék, hogy a bizonyítási anyag keretében felvéssenek és bizonyítás tárgyává tésanak a következő körülmények:

1. Igaz-e az, hogy a főmegánvádló Popovics Athanásznak és családjának minden nemű, nemesei vagyoni jogi vonatkozású, de nemesei természetű és családi jellegű ügyeiben is ügyvédje volt?

2. Igaz-e, hogy a kir. ügyész olyan utasítást adott ki a vádlottnak mely szerint az ügyben meg minden intézkedést annak megakadályozása érdekében, hogy a letartóztatásban levő Popovics Athanászzal sem kármely hozzátartozója, sem a család ügyvédje, dr. Gerő Gusztáv főmegánvádló, sem bárki más hozzáférőzhessen és vele beszélhessen és vádlott ezek az utasítások értelmében ily irányú tiltó rendelkezést tett és ezt nemcsak magával a főmegánvádlóval, hanem K. Nagy István kulcos rendőrrel és más rendőrségi alkalmazottakkal is nyomatékosan és ismételtül közölte.

3. Igaz-e, hogy Gerő Ármán főkapitány ezen az előbbi 2 pontban említett tilalomról szintén tudomást szerzett Ehrlich Imre rendőrfogalmazó jelentésétől?

4. Igaz-e, hogy a főmegánvádló ezen szóbanforgó s általa is tudott tilalom ellenére ismételtül is tett kísérletet a vádlottak, mint a büntügyi osztály vezetőjének s a nyomozás irányítójának megkerülésével és pedig a hivatalos órákon kívül Ehrlich Imre rendőrfogalmazónál sbban az irányban, hogy Popovics Athanászzal érintkezhessen s beszélhessen és midőn ebbeli törekvése sikeretlen volt ismételtül magánál a vádlottnál is tett ebben az irányban lépéseket.

5. Igaz-e, hogy K. Nagy István rendőrök között Gerő Ármán főkapitánynál

van beosztva. De az itt végzett hivatalos szolgai teendőkön felül ugy a rendőrfőkapitány, mint a főmegánvádló magán lakásán és utóbbinak ügyvédi irodájában is minden válogatás nélkül magán teendőket végez, sőt a főmegánvádlónak a rendőrhátsági elintézés alatt élő ügyeinek mielőbbi elintézését is sürgetni szokta.

6. Igaz-e, hogy 1915 év december hó 22 én déli 12—1 óra között előbb Popovics Athanásznő és még egy nő, majd Gerő Gusztáv főmegánvádló a fennálló tilalom ellenére és a vádlottól nyert engedély nélkül a rendőrség épületében lévő detektív szobában, zhevá K. Nagy István rendőr vezette őkt, Popovics Athanászt felkeresték és a tilalomról tudó rendőröközegek tiltakozása nélkül vele beszélgetést folytattak?

Minden egyéb bizonyítási indítványt a kir. törvényszék elutasít.

Indokolás: Közérdek és jogcs magánérdek címén indítványozta a vádlott a bizonyítást. A beszerzett bizonyítékok alapján a jogcs megvédésének védelmét célzó ténykedést a bíróság megállapítja. Vádlott hivatalos közegek hivatalos jelentése alapján intézkedett, ennek dacára hírlapi közlemények jelentek meg, amelyek őt ugy állították be, mint aki apletanul vádol. Jogával élt, mikor hivatali állása, társadalmi tevékenysége, renomméja érdekében védekezett. A közérdek megvédéséről nem lehetett szó, mert az őt illetékes helyre került. A rendőrségi tarthatatlan állapotokra vonatkozó megjelölés erre nem alkalmas, ezt tényekkel ki kellett volna lávítani. A sértett nem Gerő Ármán, hanem Gerő Gusztáv, s az ő tényeit kell bizonyítani. Minden más bizonyítást mellőz a bíróság.

Dajka Endre dr vádlott semmisséget jelent be indítványa mellőzéséért. Ugyancsak ifj. Zigre Miklós dr védő is bejelenti azért is, mert Popovics Athanászt nem hallgatattja ki tanún.

Gerő Gusztáv dr a határozatot egyes részletek megnyugozzik.

Tanúnak kihallgatják a következőket: Gerő Gusztáv dr főmegánvádló, Popovics Athanásznő, K. Nagy István, Pető Pál dr, Ehrlich Imre, Vas Károly, Vas Albert, Molnár István, Kishor László, Kolontáry János, Kóler Béla, Pallády László, Fleischer Sándor, Dienes Lajos, Kékes András, Mehes Lajos, Fűző Ferenc, Cserey Zoltán, Kovács István, Varga József, Szabó Lajos, Dobos József, ifj. Balz Endre, Nánássy László, Pusztás Sándor, O'sh Gyula, Olasz Béla dr, Nógidy Gyula, Perhinovszky Aladár.

Dajka dr előterjesztése.

Elnök: Nyilatkozzék a vádlott, mit tud arról, hogy Gerő Gusztáv Popovics Athanásznő minden nemű ügyeiben megbízottja volt?

Dajka Endre dr: Tudom, hogy iparügyletben képviselője volt, Hansi Józsa ügyvéd két ízben eljárt, ez a Hansi Józsa Popovics barátságos volt.

Elnök: Ügyézi utasításra kiadott rendelkezés, hogy senki se beszélhessen Popovicsnal, mi kívén arról előadni?

Dajka dr A katonai kincstár feljelen-

tette Popovicsot szállítási visszaélés miatt, kiadtam az utasítást, mikor Popovics Athanászt őrizetbe vették, hogy sem más, sem Gerő Gusztáv dr ne érintkezhessen Popovicsnal, s kinek családjával bizalmas viszonyban van. A királyi ügyész kiadta az utasítást telefonon Ehrlich fogalmazónak, hogy senki se beszélhessen Popovicsnal. A tilalmat mindenkivel közöltem, Ehrlich útján a főkapitánynyal is. Gerő Gusztáv feljött s kérve-kért és erőszakolta a beszélgetést. Megtagadtam az engedélyt. Este 7 óra valaki közölte velem, hogy Gerő Gusztáv dr jön Ehrlich fogalmazóhoz, akivel hozzám bejött. Kérte az engedélyt a beszélgetésre. Közben Beróthy Pál főügyész helyettes jelentkezett telefonon s kérdezte, miért nem kísértettük át Popovicsot délután. A telefonkegyelőt tartva jelentettem neki, hogy mindent megtettem amit rendelt a fogolyra szükségem van s Gerővel közöltem, hogy nem lehet engedélyt adni. Gerő elpirult. Másnap mindenkit kioktattam. Este vacsora után felmentem a hivatalba s ott figyelmeztettem K. Nagy István kulcos rendőrt, mitől óvakodjék. K. Nagy Istvánnak kora reggel ott kellett lenni Gerő Ármán lakásán és reggel 4 órakor vikerolta a padlót. A pisora járt Gerő Ármánnal. K. Nagy István ablakot rucolt Gerőknél. K. Nagy István vitte Gerő Gusztáv aktáit az iktatóba, naponként sürgette Gerő Gusztáv ügyeinek sorankívül való iktatását és kiadását, az iparügyletszálynál is és át is vette az iratokat.

Elnök: A kulcosrendőr kit vezetett be Popovicshoz?

Dajka dr: Kráhm László kérdezte, hogy kapitány ur adott engedélyt Popovicsnak, hogy Popovicsnal beszélhessen, mert látam, hogy a kályha mellett beszélgettek? Vas Károlyt kérdőre vontam, ez azt mondta, hogy semmi, semmi, csak az ebédről beszélgettünk. Nem tudja, mondtam, hogy ez tilos. Ambicionáltam a nagy hadseregszállítási ügy bizonyítását, hogy lássák, a vidéki rendőrség is tud valamit. Vas Károly bevalotta, hogy K. Nagy István hozta le Popovicsnét, ő kivizelte, de K. Nagy István azt felelte, hogy engedélyük van a beszélgetésre a főkapitánytól. Vas Károly aztán kikotyvatotta, hogy Gerő Gusztáv dr is bent volt. Ekkor a másik Vas, Albert volt a detektív, aki azzal védekezett, hogy ő Érmihályfalváról jött s nem tudta a tilalmat. Mit beszéltek, kérdeztem. Gerő Gusztáv azt mondta, hogy csak a meghatalmazást jött aláírni, nem beszélt semmit. Félt tőle s beengedte. De aztán beszéltek a Szálka pusztai marhák elhelyezéséről, vigasztalta, ne jéljen semmit, rendben lesz minden. Aztán bejött Kolontáry s kérdezte, mit keres itt Gerő? Erre elment. Vas Albert a terror miatt nem mert többet vallani. Kolontáry kérdésekre azt felelte, hogy ő engedte meg Gerő Gusztávnak Popovicsnal a beszélgetést, Kolontáryt nem mertük beavatni az ügybe, bizalmatlanok voltunk hozzá. Kolontáry erre azt mondta, itt van Gerő ügyvéd s jelenteni akarja, hogy Popovicsnal való beszélgetésre Gerő Ármán főkapitány adta meg az engedélyt. Hát akkor miért vessz magára az ódiomot? Mikor bejöttem, mondta Kolontáry a kapunál hallottam, hogy Gerő Popovicsnal van, felmentem s akkor szakadt félbe a beszélgetés kettőjük közt.

Gerő Gusztáv dr tanu kihallgatása.

Ellenséges viszonyban van vádlottal s röpirat megjelenése óta Nem beszél vele.

MAYER ÖDÖN és Tsa.

villamos- és gázeiőre berendezett ékszer ipartelepe

Nagyvárad, Színház-utca 4. szám alatt

Elfogad egyházi főszerelések tűz és galván aranyozását és ezüstözését. Készít drágaköves ékszereket, elfogad átalakításokat és javításokat.

!! Aranyat legmagasabb napi árban veszünk !!

Az előtt jó viszonyban voltak. 1915 augusztus vége felé Popovics telefonált, hogy átad egy pár ügyet, bár Weimann János és Lázár Aurél dr is ügyvédek. Peres és parankivülly ügyeit rám bízta, ezenkívül Hansl Józsa ügyeit is, akitől törvénytelen gyermeke van. Kért, hogy miután zsarolja őt, magánéltsé rosz, adjak be kérvényt. De azt visszavonta. Most Hansl Józsa perli Popovicsot 5000 korona tartásdíjért. Házi ügyvédek nevezett engem. Most Lázár Aurél dr, Kékes Béla és Dési Géza dr is képviselik. Szereti a sok ügyvédet. A marhaparra igazolványt én szerezttem neki. A családhoz járatos voltam, baráti viszonyban állottam velük már akkor is.

— A főügyész helyettes tilalmát nem magyarázhattam magamra, a törvény pedig nem tiltja az érintkezést. Nem akartam én Popovicsot kizárni, vagy más vallomásra bírni. Én fiatal ügyvéd voltam, mikor a Popovics ügy megindult s félttem, hogy kimaradok a perből, amire okom volt s később be is következett, mert Medvigy dr vette át az ügyet, bár én is megmaradtam. Hogy siettem a meghatalmazás aláírásával az az oka, hogy Popovics és Popovicsné nézeteltérésben vannak.

— Házastárs is megbízhat ügyvédet a védelemmel.

— Popovicsné nem biz meg senkit, s Popovics nem ismerte volna el a megbízatásokat.

— Ismétlem, kísérleteket tett, hogy Popovicsal beszélhessen a vádlott megkezdéséről?

— Beszéltem Dajka dral, de úgy emlékszem, hogy a beszélgetésre engedélyt nem kértem. Neki alaptermészetében van a vádaskodás.

Elnök: rendreutasítja.

Gerő Gusztáv dr: Talán nem kértem engedélyt Ehrlich-től a beszélgetésre.

Elnök: Kellott kérni.

Gerő Gusztáv dr: Hatósági személy jelenlétében beszélgettem Popovicsal, Vas Albert ott volt. Később beszélgettem Taury Endre dr ügyész jelenlétében is.

Elnök: De a rendőrségen Dajka Endre dr volt jogosított engedélyt adni erre.

Gerő Gusztáv dr (zavartan): A detektív ott volt, Kolontáry megengedte. Nem tudtam, hogy Kolontáryt kikeresztették az ügyből. Vigasztaltam Popovicsot, de semmit sem beszéltem vele, csak aláírtam. Kolontáry vitt a detektív szobába. Sohasem mondtam, hogy az spám adott engedélyt.

— Miért ment hivatalos óra után a miért nem Dajkához fordult?

— Mert már nem volt ott.

— K. Nagy István azt vallotta, hogy őt kérte, hogy vezesse a detektív szobába?

— Mert nem tudtam merre van az a szoba. Vas Albert nem tiltakozott a beszélgetés ellen, Kolontáry se.

Dr Dajka megjegyzi, hogy tanu két alkalommal kért engedélyt tőle a beszélgetésre s szemébe mondja a tanuak hogy 1 óra után ment le s nem 12 óra után, mert tudta, hogy 6 12 óra után mindig távozik a hivatalból.

Védő ellenzi a tanu megesketését, legálább is elhalasztását kéri az eskü kivételének.

A törvényszék kihirdeti a végzést, hogy a további tanuvallomások után dönt a felől, esküre hocsássa-e dr Gerőt.

A tanuk vallanak.

Esután Popovics Athanász német hallgatja ki a bíróság, aki fülében hatalmas briliánsokkal áll a bíróság elé.

— Ismeri főmagán vádlót?

— Láttam néhányszor a férjemhez menni peres ügyben. Velük nincs barátságban. Családunknál sohasem volt.

— Dr Gerő azt mondja, hogy disznótorokra járt?

— Nem emlékszem. Nem is volt disznók, nem öltünk disznót. Egyszer volt

disznótoron. Dr Gerővel nem beszéltem a letartóztatás napján, talán másnap sem. Csak azután fordultam hozzá, mert azt sem tudtam, hova vitték a férjemet.

— Mert fordult éppen dr Gerőhöz, ha azelőtt nem is érintkezett vele?

— Mert sokszor láttam a férjemet s a férjem mondta, hogy ez az ügyvédje. De csak mikor az ügyességhes viték férjemet, kértem, hogy járjon el, tudja meg, mi történt vele.

— Ki adott engedélyt, hogy a férjével beszéljen?

— Sanki a világon. Vajdánsé vitt el s egy rendőr vitt be bennünket. Egy barba ur volt benn, aki azt mondta: menjen ki innen. Én csak azt kérdeztem a férjemtől, hova küldtem az ebédet? Azt mondta rá: nem kell ebéd. — Esküt tett.

Fleischer Sándor tanu: Én írtam a jegyzőkönyvet Popovicsokat nagyon őrizték, hogy ne érintkezhessek vele, Vas Károly még az ételeket is átforgatta. Ki adta ezt rendeletbe, nem tudom. Ehrlich és Dajka beszélgettek együtt, hogy dr Gerő tilalom ellenére beszélt Popovicsal.

A debreceniek.

Dr Pethő Pál debreceni rendőrfogalmazó, tanu: A Popovics letartóztatásakor előttem tanácskoztak meg dr Dajkával a büntügyi személynzet összes tagjai a nyomozást s aggodalmukat fejezték ki, hogy dr Gerő a család ügyvédje s ő érintkezni fog a letartóztatottal s megkísérli a nyomozást.

Dajka szigorú utasításokat adott ki, hogy senkise érintkezhessek Popovicsal. Én furcsának találtam, hogy az itteni rendőrségen ettől is tartani lehet. Egy éjjel felmentünk Dajkával a rendőrségre s hallottam, hogy egy rendőr külön is figyelmeztetett erre. De később dr Gerőtől félt, hogy érintkezést keres Popovicsal. Mondta is, hogy ez a rendőr bizalmasa dr Gerőnek s azért fél i lehet tőle. Perc nap múlva is gátoltan mondta dr Dajka, hogy megtörtént az érintkezés Homályosan emlékszem, hogy egy rendőrtisztviselő mondta: itt volt dr Gerő, de nem engedtem, hogy bemerjen Popovicshoz.

Oláh Gyula debreceni detektív: Dr Dajka közölte az ügyészi tiltó rendeletet az eljáró rendőrtisztviselőkkel. Kolontáry mondta, hogy Gerő főkapitány engedte meg az érintkezést fiának Popovicsal. Mondták előttem egy este fel: a főkapitány fia van itt megint. Azt is hallottam, hogy a kulcsos rendőrt szigorúan utasította dr Dajka, hogy ne engedjen senkit Popovicshoz.

Azt kívánom még előadni, hogy Dienes detektív elmondta nekem, hogy dr Dajka behívta magához s azt megtudta a főkapitány s ezért leszállta Dienes, hogy cinkosa Dajkának. Ugy kiabált, hogy Méhes detektív eltávolította az embereket a főkapitány sjtaja elől, hogy ne hallják. Dienes azt mondta, hogy ezt el fogja hallgatni a bíróság előtt.

A jászivü detektív.

Vajda József: A férjemet együtt tartóztatták le Popovicsal. Az állatoknak nem tudtam enni adni s elmentem Popovicsnéhoz, hogy menjünk együtt a rendőrségre. Mondtam neki, hogy vigyünk enni valót, mert a férjeinknek nincs vit enni. Bementem Dajkához s engedélyt kértem a beszélgetésre, de nem adott. Mikor kijöttem tőle, a folyosón találtam egy rendőrt s azt kérdeztem meg, hogyan vigyek enni a férjemnek. Azt mondta a rendőr, hogy csak hozzak enni valót, majd 6 levél a férjemhez. Mikor Popovicsnéval odamentünk ehhez a rendőrhöz, lekísért bennünket a detektív szobába, ahol Popovics volt s ott beszéltem. A nagysága csak sirt és sirt, nem lehetett binni vele. Kérdeztem Popovicsotól, mit adjunk enni az ökröknek s akkor ki vett a zsebéből 200 koronát s ide adta, hogy vegyek enni rája. Beszélgetés közben oda-jött egy írnok s kérdezte a detektívtől, hogy

meri megengedni, hogy beszéljünk. A detektív is váltig zugolódott, de csak megengedte, hogy beszéljünk, még 6 irt egy esküvét Popovicsnak arról, hogy nekem adott 200 koronát.

Dienes István detektív: Csak utóbb tudtam meg, hogy az ügyész megtiltotta az érintkezést Popovicsokkal. Dr Dajka megtiltotta ezt akkor reggel nekünk, de ha meg nem tiltotta volna, akkor is tudtuk volna, mert ez a szabály. Ott voltak akkor Vas Károly és Vas Albert detektívek is. Este hallottam, hogy sznap délelőtt beszéltek Popovicsal. Az volt a szokás nálunk, hogy ha az ügyvédek meghatalmazást akartak aláírni, ezt is csak dr Dajka vagy a főkapitány engedélyével tehetők. Január 2 án beszéltem pár percre dr Dajkával s ezt meglátta a főkapitány fia, megmondta az apjának s a főkapitány leszállott, hogy én dr Dajkával paktálok. A főkapitány már előbb megtiltotta nekünk, hogy dr Dajkával érintkezzünk.

Kétféle vallomás.

Ehrlich Imre rendőrségi fogalmazó: Dr Dajka többször eltiltotta azt, hogy bárkit is beengedjenek Popovicshoz. Először az ügyészségről telefonozta meg, hogy az ügyész minden érintkezést megtiltott. Ezt később megmondta a két detektívnek is. Déliután 3 órakor jelentettem a főkapitánynak, hogy Popovicsot letartóztattam, de nem mondtam meg neki, hogy az ügyész eltiltotta az érintkezést Popovicsokkal, mert ezt feleslegesnek tartottam. Ez magától értetődő volt.

— A fegyelmi vizsgálatnál azt mondta jegyzőkönyvbe, — kérdezte az elnök — hogy a főügyész helyettes telefonozott s tiltotta meg az érintkezést. Melyik vallomása fedli a tényeket?

— A fegyelmi vizsgálatnál is azt mondtam, hogy dr Dajka telefonált az ügyészségről s nem a főügyész helyettes. Tervecs a jegyzőkönyv.

— A fegyelmi vizsgálati jegyzőkönyvben az van, hogy déliután megmondta a főkapitánynak, hogy milyen parancsot adott ki a főügyész helyettes a foglyok őrzését illetőleg s most azt mondja, hogy nem tett erről említést a főkapitánynak?

— A fegyelmi vizsgálati jegyzőkönyvnek ezt a passzusát úgy értettem, hogy a főügyész helyettes elrendelte a foglyok azonnal való átvizsgálását s csak azt jelentettem a főkapitánynak. Dr Gerő többször volt nálam, de csak azt kérte, hogy a Popovics kulcsait adjuk ki s azért szeretett volna beszélni vele, hogy megkérdezze, honnan etessék az állatokat. A megbeszéléskor mondta dr Dajka, hogy a Popovics ügyvédje dr Gerő s megkísérli a nyomozást. Ezt az aggodalmat nem tartottam tulcsontak. Nem mondtam Nógrádi hírlapírónak, hogy dr Dajkának teljesen igaza van s hogy ezt meg fogom mondani a bíróság előtt. Kolontáry azt mondta nekem, hogy adott engedélyt dr Gerőnek, hogy beszélhessen Popovicsal. Kolontáry nem volt referens ez ügyben s így nem adhatott engedélyt a beszélgetésre. Déli 1 kor vettem őrizetbe Popovicsot s visszajövet láttam, hogy dr Gerő kocsin megy a hivatalába. Másnap este jött el hozzá dr Gerő s beszélt dr Dajkával, aki azt mondta neki, ne forszirozza a beszélgetést Popovicsal, holnap ugyanis az ügyészségen lesz s ott beszéljen vele.

Dr Dajka Endre a tanuhoz:

— Önnek felolvastam a rőpiratom szövegét s akkor mindent jóváhagyott, csak azt javította ki balóla, hogy dr Gerő háromszor jött hozzá felvilágosításért. Igaz ez?

— Nem emlékszem.

A védő ellenzi a tanu megesketését, mert ellent mond saját vallomásának, melyet esküre való figyelmeztetéssel tett a fegyelmi vizsgálat során.

A törvényszék ma dönt, hogy elcsendeli-e tanu megesketését.

A tej és vaj bejelentése.

A tej, vaj és túró maximális ára.

Kürthy Lajos báró, az Országos Készítésmézesi Hivatal elnöke tegnap rendeletet adott ki, amelyben azokat, akik készítményeikhez (csokoládé, cukorka, karamell, kenyérsütőanyag, kondenzált tej, tejpor, gyógyszer) tehéntejet, tejszínt dolgoznak fel s ezzel ipar- és keresetszerűen foglalkoznak kötelezi, hogy ennek 1915 és 1916 években felhasznált mennyiség havi átlagos mennyiségét a fegyvizsgáló állomáson febr. 10-ig igazolják. Vajgyártók ugyanezt bejelenteni tartoznak üzleti könyveik hiteles kivonatával.

A bejelentésre a nagyváradi vegyvizsgáló állomás illetékes Nagyváradon, a debreceni állomás Biharban.

A tehéntejből készült vaj és túró ára: termésként a nagykereskedőig 11 korona 60 fillér, nagykereskedőtől a kiskereskedőig 11 korona 80 fillér, illetve fél kilogramig 12 korona 50 fillér, a fogyasztó 12 korona 80 fillért fizet. Másodrendű vaj ára 8 korona 60 fillér, tehéntúró 2 korona és 2 korona 40 fillér, (a fogyasztó részére) kávéházak, kávéházak, cukrászok, sütőiparosok, vendéglősök a nagykereskedőkkel egyenlő elbírálás alá esnek.

A rendelet tegnap jelent meg a hivatalos lapban.

A városi szeszfőző felállítására.

A pénzügyigazgatóság véleményezi az engedély megadását.

Mikor már a nagyváradi hegyközség választmányának kezdeményezésére a nagyváradi szőlőbirtokosok tekintélyes része, a miniszteri rendelet alapján megalkotta Nagyvárad és Bihar megye területére a szeszfőző szövetkezetet, sőt megtörtént az alakuló közgyűlés, egy beadott indítvány révén eszébe jutott Nagyvárad város tanácsának, hogy szeszfőzőt alapít s erre megkéri a jogot a pénzügyminiszteritől. A tanács előterjesztésére a város közgyűlése elfogadta a szeszfőző alapítására vonatkozó előterjesztést s kimondotta, hogy megkéri a város részére a szeszfőző engedélyt a miniszteritől.

Ez tulajdonképpen azt jelenti, hogy a szőlősgazdák, tehát a tulajdonképeni termelők helyett a város kapja meg az engedélyt, amelytől évenként 100000 koronánál több jövedelmet vár a város.

A közgyűlési határozat értelmében Juricskay Barna városi tanácsos elkészítette a város kérvényét a pénzügyminiszterhez s abban adatokkal igyekszik igazolni, hogy Nagyvárad város vezetésében a legjobb kezben lesz a szeszfőző s így az elérhető jövedelem a város közönségének érdekeit mozdítja elő.

Együttal a város tanácsa megállapította abban, hogy a városi szeszfőzőt a volt Lapporta malom helyén építi fel. Az építés és üzembeállításához félmillió koronát vesz fel a város.

Az engedély megadása iránti kérvény most már a nagyváradi kir. pénzügyigazga-

tóság előtt van véleményezés esőjából. Dr. Csipkés Sándor pénzügyi titkár, kollé áttanulmányozás után referálta a dolgot Németh István kir. tanácsos pénzügyigazgatónak. A pénzügyigazgatóság, mint értesülünk, véleményezi, hogy a szeszfőzőre az engedélyt Nagyvárad városának adja meg a pénzügyminiszter.

Ha az engedély megérkezik, a város azonnal hozzákezd a szeszfőző építéséhez és berendezéséhez, hogy a folyó év nyarán már megkezdje a város ezen új ipari vállalkozása üzemét.

Az ujfehértói csodajós Nagyváradon.

A tiszántúli lóköltők ügyében érdekes vendég érkezett Nagyváradra. Neve, polgári foglalkozása: Hartmann S. Mór járlatkezelő, nevezetessége: ő az ujfehértói csodajós. Jóslásait a Szabolcsvármegye-nek szokta beküldeni s legutóbb december végére jóslta a békehozgalem megindulását. Ezt egy novemberi Szabolcsvármegye-vel igazolja, ahol több, régebbi jóslásáról van szó.

Kistermetű, öreg ember, tömött császárszakállal és sűrű göndör haja ősz, szeme fiatalos, az arca piros. Vékony termete s nagy szakállas feje gnóm-szerűen festenek. Elevenen magyarul Persz Ferenc és Vajnovszky Vince bírónak jóslásairól, amelyek persze sikerültek s nagy nevetést dob ki: Taft elnöksége, Wilson elnöksége, a háború kezdete, Ferenc József halála, a békeajánlat. Mind-mind megjósolta a kis öreg.

— Azt jóslja meg, hogy felmentik-e Dajka kapitányt a szomszédban, léptünk eléje.

Nagy komolyságot öltött arcára, bántotta a tréfás hang, amely jós minőségét érintette. Eleinte hideg volt, de lassan beszédes lett. Bőbeszédű.

— Azt nem tudom. De Tiszának én megjósoltam, hogy nem bukik meg s minden újévben levelet írok neki, hogy ne féljen. Igen.

— No és most jósljon valamit.

— Hja uram, az nem megy úgy. Én úgy vagyok vele, mint aki telefonálni akar s nincs telefonja. Nekem nincs itt a médiumom.

— Hát akkor spiritiszta?

— Az. Eddig idegen médiumom volt, de most a gyermekeim azok. Mikor hazamegyek, mindig kész valami. A szellemek küldik. Aláteszem a papírt az íróasztalnak s az leír mindent.

— Hajhaj, — mondtuk — ez nagyon öreg és nagyon valószínűtlen. Talán hipnózis révén totszik megtudni valamit? Szellem: az nincs. Akarat van és hit. Spiritizmus? Öncsalás. Pesten a Magyar Otthonban volt egy spiritiszta korema, ott jól lehetett étkezni, esetleg ingyen, aki spiritiszta volt. Hát akkor inkább jósljon valamit a Tiszántúlnak.

— Az a legelső lap lesz, ha akarja és ha akarják.

De ezt már magától mondta s nem volt ott egyetlen szellem se. Ő azt mondta, hogy igen. Mi azt mondtuk, hogy a szellem a Tiszántúlnak van.

* Gyönyörű rózsás arca a nő legszébb dísz. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krém és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-utí 7/B Rimanóczy-palota.

A petróleum városi kezelésben.

Amint megjelent a petróleumjegy, elfűnt a petróleum a boltokból. Hiába vezetett a város jegyzéket arról, hogy kinek és mikor adják ki a kereskedők a petróleumot, nincs sehol ebből a fontos világítószerről.

A petróleuminség hatása alatt 200 asszony jelent meg tegnap délután Lukács Ödönnél, hogy kérje közbelépését s intézkedését. A polgármesterhelyettes csak az mentette meg a deputációtól, hogy valaki bekiáltott:

— Mihelyfynél van petróleum.

A várakozók erre sietve Mihelyf boltja elé vonultak, de ő jegyzékkel igazolta, hogy petróleumkészletét kimérte s magmutatta boltját, melyben csak a szaga volt a petróleumnak.

Lukács Ödön h. polgármester azonnal tanácskozott Várady Lajossal, a K. H. vezetőjével a módzatok felől, miként lehet a petróleumot városi kezelés révén eljuttatni a közönséghez. Valószínű, hogy ez lesz a megoldás módja, s mi, akik a kereskedelem szabadságának vagyunk hívei, egyelőre szívesebben látjuk a városi kezelést mindenben, mert a közönség mégis kap — elég jó minőségű — olajat mérsékelt áron s az áru a piacra kerül. Mert az tovább alig viselhető el, hogy munkás asszonyok, kik varrásból, kézimunkából élnek este ne dolgozhassanak s kenyérkeresetüket kora délután kénytelen kizárni abbahagyva.

HIREK

Sétahangverseny a Kath. Körben.

Széleskörű érdeklődés mutatkozik a Kath. Kör vasárnapi sétahangversenye iránt. A műsor minden pontja elsőrendű élvezetet nyújt. A honvéd zenekar minden alkalommal kielégíti a várakozást, a mit minden szerepléstől várunk. Hiszük, hogy most is méltó marad régi jó híréhez. A hangverseny rendkívüli érdekessége, hogy Wojtkó Péter szenális hagedűművész és berlini akadémiai tanár is közreműködik egy szó-lóval. A köz hallották, tudják hogy hangszere k elsőrangú mestere, kinek remek hagedűe egy egész vagyont ér.

Scharf koraagy 2 újabb kompozícióját is fogjuk hallani, amelyek közül különösen a koronázási indulóra hívjuk fel a közönség figyelmét, mely magyaros motívumaival, lendületes tempójával egyik legszebb műve Scharf koraagyat.

A kifűző műsor a következők:

1. Rossini: Tell Vilmos. Nyitány a hasonló operából.
2. a) Hubay Részlet a „Cromonai hagedűs” operából. b) Scharf: Románc. Előadja Wojtkó Péter hagedűművész.
3. Stojanovits: csárdás ballet.
4. Verdi: Nagy ábránd az Aida operából.
5. Scharf: Koronázási induló.

Beléptdíj nincsen. Azonban önkéntes adományok s háboruban megrokkant hősök javára köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

A fentartott helyek vasárnap délig megválthatók a Kath. Kör háznagyi hivatalában.

* Papszentelés. Gr. Széchényi Miklós megyéspüspök a püspöki palota házikópalotájában ma szenteli sádozópappá Takácsy Dénes vésett theológust, gyulai hitoktatót. Az ujmisés január 14-én mordja első miséjét Gyulán. Menuduktera Gróf Ferenc dóbrzsonyi kispripost, praelatus kanonok lesz; a szentbeszédet a misén Lindenberger János dr, gyulai apátplebános mordja. Az ujmisési segédlelkészi minőségben Gyulára rendelte a megyéspüspök.

* A megyei rekvirálások felülvizsgálata. Fráter Barnabás, Bihar megye alispánja megkezdte tegnap a megyében elrendelt pótrekvirálások felülvizsgálatát. Előből a tegnapi déli vonattal a közlelmzési osztály vezetőjével a biharkeresztési járásban végzett rekvirálási teendők felülvizsgálataira Bihar keresztésre utazott.

* A Gazdasági és Iparbank mérlege. A nagyváradi Gazdasági és Iparbank ma, szombaton délelőtt 11 órakor tartja mérleg megállapító igazgatósági ülését, dr. Beóthy László v. b. t. t. elnöklése alatt.

* Az anyz- és csecsemővédelemnek. N. N. urból 10 koronát adományozott a Kath. Nővédő Egyesület anyz- és csecsemővédelmi intézete javára.

* Csoportvezetői értekezlet. A Kath. Népszövetség csoportvezetői vasárnap délután fél nygykor a Népszövetségi Hitelszövetkezésben értekezletet tartanak. Az értekezlet főbb tárgyai: a népszövetségi propaganda az 1917 ik évben, a sajtóügy, a Hitelszövetkezés, a csoportvezetői szervezet további kiépítése, vetítő esték rendezése, a január 21-iki ünnepély meghívóinak átvétele, anyz- és csecsemő védelem, szociális akció. A csoportvezetői pontos megjelenését kéri az igazgató.

* Egy márká egy korona 55 fillér. A pénzügyminiszerium rendeletekkel foglalkozó pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben utasítás ad, hogy az országban levő német katonaság szükségletének könnyebb beszerzhetősége érdekében az adóhivatalok a német birodalmi fizetési eszközöket és pedig pénzermeket, bankjegyeket, pénztárjegyeket a háború végéig kötelesek elfogadni fizetések és átváltások fejében. Az átadási kulcs: 1 márká annyimint 1 K 55 fillér, az így előálló árfolyam veszteség a pénzügyi társas különleges kiadások rovátát fogja terhelni.

* Daniel Gábor báró sajtópöre az Est ellen. Budapesti tudósítónk jele: Daniel Gábor báró ma megbízta Dési Géza dr ügyvédet, hogy nevében az Est ellen bűnvádi feljelentést tegyen a rá galmazó cikkekért. Ugyútal önmaga ellen összeírbetel-neségi bejelentést tett.

* Jelentkezzenek a villanyszelöl munkások. A m. kir. szegedi honvéd katonai para oszlokság 1417. M. E. III. sz. a kiadott meghívó-és folytán ezennel felhívának az 1898-1866 években született villanyszelöl szakmunkások B) alsóztályu népfelölök, hogy összejáratásuk végett a katonai ügyosztály II. emelet 33. sz. szobájában a hivatalos órák alatt haladéktalanul jelentkezzenek. Mindezek ellen, kik ezen hívó tárcy hírlapi közlésétől számított 3 nap lat nem jelentkezének, az eljárást megindom. Eleméry Ferenc katonai ügytanácsnok.

* Ki rendelkezik a rekvirált sertések felett? A megye területén rekvirált sertésekkel egyes helyeken a hadügyminiszerium sertésátvételi bizottsága is rendelkezett, de ugyanezre a sertésekre az Országos Közlelmzési Hivatal is számot tartott, úgy hogy a bizálo nagyon sokszor nem tudta, hogy ki rendelkezésének engedelmessédjék. Ezt a helyzetet most báró Kürthy, az Országos Közlelmzési Hivatal elnöke rendezte, amennyiben rendeletet intézett az ország törvényhatóságaihoz, hogy a rekvirált sertések feletti rendelkezési jog a Közlelmzési Hivatalt illeti meg. Ezt a rendeletet a hadügyminiszterrel történt megállapodás előzte meg.

* Nová lett a 2000 korona értékű tea? Balsors üldözi Zuckermann Salamon nagyváradi kereskedőt. A múltkoriban batorók látogatták meg az üzletet és nagyobb mennyiségű árut vittek el tőle, most pedig azzal a panaszzsal fordult a rendőrséghez, hogy üzletéből rejtélyes módon eltűnt egy láda tea, mintegy 2000 korona értékben. A rendőrség megindította a nyomozást a rejtélyes lopási ügyben.

* Királyunk Imája gyűrők. Az Országos Hedegegyző Bizottság igen izléses gyűröket hozott forgalomba felejtethetetlen emlékü jó királyunk „A király imádkozik” című közmert képének dombornyomásával. A gyűrők, amelyek ezüsből készülnek és 2 koronáért rendelhetők meg a fentnevezett bizottságnál, (V., képviselőház) már eddig is telmes összeggel gyűjtötték hadban elcsúszott derék katonáink özvegyeinek és árváinak segélylapját. A bizottság bizton reméli, hogy most, smidőn nemes királyunk eltávozott az élők sorából, vagykőrségünk még melegebben karolja fel a hazafis vállalkozást, smivel ren csak a nemes emléksádoz, de szép emléket szerez meg magának a fennkölt király aromásában is.

* Rekvirálják Németországban az orgonák sípjait. Január 10 ikén jelent meg és lépett életbe Németországban, mint a berlini Wolff-ügynökség jelenti, az a rendelkezés, amely szerint lefoglalandók és beszoállítandók az orgonák és más hasonló hangszerek ónból készült sípjai. A rendelet, a mely megállapítja, hogy cinkből készült sípokkal lehet pótolni az ónsípokat, a külörs iparművészeti vagy műtörténeti becsesel bíró orgonák sípjait kivesszi a rendelkezés alól.

* A cipőkészítő-tanfolyam kéreleme. A Katholikus Nővédő Egyesület által rendezett cipőkészítő-tanfolyamnak sürgősen egy-két varrógépre lenne szükség. Tekintve a jótékony célt, az egyesület ez uton fordul a közönséghez azzal a kérelemmel, hogy a tanfolyam idejére kölcsön kapjon egy két varrógépet, még pedig vagy ingyen, vagy pedig mérsékelt használati díj fejében. A varrógép elszállításának költségeit a Nővédő Egyesület készségesen vállalja.

* A szalámi sem drágítható. — Elvi jelentőségű döntést hozott a belügyminiszter az aradi rendőrbíróssággal. A miniszter ugyanis egy aradi kihágási ügyből kifolyólag kimondotta, hogy a szalámi elsőrendű szükségleti cikknak tekintendő és ennek következtében aránytalanul magas áron nem hozható forgalomba. Két aradi kereskedőt feljelentettek, mert a szalámi de káját 16 fillérért árusították. A rendőrbírósság a megtartott tárgyaláson szakértői vélemény alapján felmentő ítéletet hozott. A szakértői vélemény ugyancs arra az álláspontra helyeskedett, hogy a szalámi nem tekiat hető elsőrendű élelmiszernak s még ha a kereskedő aránytalanul magas áron adta volna is el, nem büntethető meg. A rendőrbírósság ítéletét a városi tanács is helybenhagyta, a feljelentő azonban megfellebbezte az ügyet a belügyminiszteriumhoz,

amely megváltoztatta az alsófoku határozatokat és a két kereskedőt 120-120 korora pénzbüntetésre ítélte azzal az indoklással, hogy a szalámi, mint emberi táplálkozásra alkalmas anyag, elsőrendű szükségleti cikknak tekintendő és aránytalanul magas áron nem szabad eladni.

* Lopás a vasuton. Tegnapelőtt este a csabai esendőrség telefonon megkereste az itteni vasuti rendőrséget, hogy a csabai állomásról kiinduló vonaton az egyik utas zsebéből kilopták hatalmas barna bőrpénztárcáját és a tettes valószínűleg Nagyváradra utazott. A tárcában 3400 korona volt, csupa bankjegy és két takarékpénztári betétkönyv a Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókja részéről Herzenberg Rózsika és Herzenberg Ferenc névre kiállítva. A két könyvben 1000 koronát tesz ki a betétek összege. Molnár Márk rendőrmester a vonat megérkezése után tüzetes vizsgálatot tartott, az utasokat átvizsgálta, azonban eredmény nélkül. A nyomozás tovább folyik.

* A Külügy-Hadügy második pályázata. Hogy a magyar hadidiesőség kediben megörökítesseék a Külügy-Hadügy az alábbi új pályázatot írta ki:

1. Leirandó, milyen volt a világháborúban a magyar tiszt?
2. Leirandó, milyen volt a háborúban a magyar hadvezér?

Csak azok pályázhatnak, akik tényleg katonai szolgálatot teljesítettek és a saját háborús tapasztalataik folytán valóban találó jó leírást adhatnak. A pályaművek jellemrajzok legyenek, de tárgyalhatók azonban a magyar tiszt és a magyar hadvezér jellemző sajátosságait hiven tükröző konkrét események is. A pályaművek terjedelme hosszabb nem lehet, mint a Külügy-Hadügynek egy nyomtatott lapoldala. Határidő 1917. március 1. Pályázni lehet akár teljes névvel, akár jellegű boríték mellékléssel. Pályadíj mindkét kérdésre külön-külön 200-200 korona. A jutalmazott pályaműk a Külügy-Hadügy tulajdonába jutnak. A szerkesztőség azonban fentartja magának a jogot, hogy a szociális irói tiszteletdíjért bármely beérkezett dolgozatot magához váltsion.

* Bányamunkások és hozzátartozók hazatérése. A m. kir. belügyminiszternek 9826 sz. rendelete alapján tudomására hoztuk, hogy az Uriskény Zsilvölgyi Magyar Közénbányáról lapányi bányájához tartozó bányamunkások és azoknak hozzátartozói kisebb 20-30 sz csoportokban visszatelephetők. Ebből folyólag tehát felhívjuk ezen bányamunkásokat és hozzátartozóikat, hogy amennyiben visszatérni óhajtanak, a visszautazáshoz szükséges ezemélyazonosságai igazolvány kiállítása céljából a rendőrhatalóságnál I em. 18 sz. jelentkezzenek. Rendőrkapitányi hivatal.

* Kiadó lakás a Cseztivóban. Kiadó február 1 re egy ujjonnan renovált 4 szobás emeleti lakás Körös utca 12. szám alatt, a Cseztivó Dadek intézet bérlésében. Feltelemek mestudhatók Eleméry Ferenc katonai ügytanácsnoknál. (Városháza II. em. 29 sz.)

Őszi és téli ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függyöny, kézimunka, ke-lengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS
kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógýarában
Nagyvárad.
Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14-69.

* Házikosztot adok, ebéd 4 koroná, Tóthné, Pal utca 32

Megvettem egy nagy mennyiségű

eredeti berlini szabású finom, szép és **sikkes mellfűzöt** és azokat igen szolid áron bocsájtom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Kesztenbaum Juliska

fűzőszalonja Nagyvárad, Rákóczi-ut 6. sz.

* **Köhögés**, hurut, rakodtság és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a **Farkas féle hurut szeletke**. Ára 1 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

Cukorka eladás Aszódi Mihály üzletében. Főüzlet Kossuth utca Sas-palota. Fiók: Csokoládé Király Rákóczi-ut. Pazsgók, Borok herceg Windischgrätz tokai pinéből. Andrányi Arad, Domay Arad és Palugyai Pozsony mind nemes fajú borok. Friss déli-gyümölcs, dió, malagaszőlő, krach mandula gardinetnek. Friss szaloncukorka, összes létező likőrök, szilvórium, rum, seprő és törköly-pálinkák. Finom valódi konyak. Zamatos teák és kiváló finom Aszódi 8 féle zamatu pörköltkávái készen darálva. Kugler-Garbaud bonbonok főraktára. Főüzlet telefon 635. Fióküzlet telefon 610.

* **Poloskairtó BOKIN** biztos szer. Ára 1 koronás 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

Egy ór, ki házi dolgokban is járta, a „Fekete Sas” patotában felvétetik. Jelentkezhetni ugyanott a 24 számú irodában.

* **Megfagyott** szélől kivörösödött arc, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású a **Harmatlej-crème** és hozzávaló szappan. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B. Telefon 13-02.

IRODALOM

Kis Pajtás. Különösen gazdag tartalommal jelent meg a kitűnő gyermek újság újévi száma. Ambrózy Ferenc újévi verse a világbékkéről szóló únnapi cikk vezet be a számot. Kis Pipa tábori levele, Gombos Albia ifjúsági regénye Híjas Muki tengeri kalandjairól, G. Miklósy Ilona művészi tollal megírt leányregény Halászlék Merikájáról, Krónikás nagyapó egy kedves legendája Szt. Istvánról a egy aktuális jelenet a koronázás alkalmából alkotják a sokoldalú, változatos únnapi számot. Egész évi előfizetési ára — 20 szám — 4 korona. A kiadóhivatal (Budapest, VII. Damjanich utca 50.) kívánatra szívesen küld ingyen mutatványszámot.

A **„Vasárnapi Ujság”** január 7-iki száma a koronázás ünnepélyével foglalkozik. Fényképekben, művészi rajzokban — Zádor István és Márton Ferenc művei — bemutatja az ünnep minden fázisát: a felvonulást, a tulajdonképeni koronázást, az esküt, a kardvágást a kiterjeszkedik egyes jelenetekre és epizódokra is. Valóságos albumszerű emléke e szám a koronázásnak pótolja a szemléletet azok számára, a kik nem lehetnek jelen. Több a nagy ünnepre vonatkozó cikk is emeli e szám érdekes ségét. Ugyane számban kezdődik Pekár Gyula: Az amazon királynő, valamint a hír neves német író Braun Lily: A marquisné szerelmes levelei című regénye. Egy közlemények: cikk Szent István palástjáról s a rendszeres heti rovatok: A háború napjai. Irodalom művészet, stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedrre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem utca 4. szám.)

SZINHÁZ.

Heti műsor

Szombat délután: Kis gróf.
Szombat este: Mandarin.
Vasárnap délután: Künn a bárány, benn a farkas.
Vasárnap este: Kis király.

Tompa Béla szinigazgató lesz.

Nagybecskerekéről jelentik, hogy Tompa Béla a közönség kedvence, szinigazgató lesz. A délvidéki szinikerületre pályázik. apja régi kerületére, ahol jó nevet hagyott hátra Tompa Kálmán. Dollmanics Lajos főispán és Medve Zoltán kormánybiztos a fiatal talentumos igazgató mellé állottak. Valószínűleg ősszel már ő vonul be Nagybecskerekre s magával viszi nővérét, a rég hallgatón, igen jeles művésznőt, Tompa Imát.

A színház t bérleli felkéréstnek, hogy esedékes bérleteiket a titkári hivatalnál mielőbb befizetni sziveskedjenek.

A **Mandarin.** Szombaton estére már rég nem látott kedvelt drámát a Mandarint tüzte műsorára a színház, amelynek társulata előadásban hozza színre ezt az izgalmas drámát.

Délutáni előadások. A hét két délutáni előadásban ez operette és vigjáték együttes két egymással szemben nemes versenyre a sikerért. Szombaton délután a Kis gróf kerül színpadra Tompa Bélaval a címszerepben, míg a fő nő szerepet ez alkalommal S. Zsigmondy Anna játssa. — Vasárnap délután Földes Irma künön szinpadt alkotása, a Künn a bárány benn a farkas tölti be a műsort, a melynek ez a szellemes, mozgalmas esztétikussággal teli vigjáték egyik kedvelte darabja lett.

A **Kis király.** A trónja vesztett szerelmes, játékos kedvű Kis király bájos meséjű operettjét eleveníti fel vasárnap este a színház, amelynek operette együttese új beállítással hozza színre ez alkalommal a Kis királyt. A címszerepet Tompa Béla játssa, de új lesz Maud szerepében Kovács Mártha, akinek alkalmát kínálkozik arra, hogy koloratúrját egész szépségében érvényesíthesse.

ZENE és MŰVÉSZET.

A **legnépszerűbb zeneújdoságok.** Vártaianul rövid idő alatt egész Magyarországon, s a szövetséges külföldön is óriási népszerűsége tett szert a „Százszek zenéje” pompásan szerkesztett, gyönyörű kiállítású kottafolyóirat, mely máholnap egyetlen zongoráról sem hiányozhat, ha a zenekedvelő közönség nem akarja a legdivatosabb, legfrissebb zeneújdoságokat nélkülözni. A jelentős legnagyobb zeneszerzői, a világhírű komponisták kivétel nélkül legfrissebb szerzeményeikkel fognak szerepelni a kottafolyóirat nasábjain, ami érthetővé teszi, hogy az óriási kalendőség mellett halatlanul előtérbe jut a közönség a legjobb zeneszámokhoz. Hatvan korona értékű kottát kap zongorára és énekre, aki a folyóiratra 3 kor. 50 fillérért negyedévre előfizet, haddig két szám jelent meg, melyek közül az első öt, a második négy kitűnő újdonságot tartalmaz. Eddig Kurucz János, Hótyányi Heidlberg Albert, Kótor Ernő, Szirmai Albert, Sas Náci, Grósz Alfréd, Reményi Béla és Heigel Albert szerzeményeitől kezdve az összes világhírű zeneszerzők adaak egymásnak találhat. A „Százszek zenéje” kiadóhivatala, VI., Nagymező-u. 37. szám alatt van.

VIGADÓ mozgószínház

Szombaton **Magnás Miska** vigjáték 5 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

URANIA mozgószínház

Szombaton **A bolondok cirkusza** vigjáték 3 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

APOLLÓ mozgószínház

Szombaton **Háboru és béke** amerikai történet 4 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

Heti árjegyzék:

- China ezüst kenyér kosár . . . 4 K
- China ezüst cukor tartó . . . 4 K
- China ezüst vaj tartó . . . 4 K
- China ezüst cukor kosár . . . 4 K
- China ezüst dohányozó készlet . . . 4 K
- Vizes készlet 6 személyre . . . 4 K
- Boros készlet 6 személyre . . . 4 K
- Likőrös készlet 6 személyre . . . 4 K
- Sörös készlet 6 személyre . . . 4 K
- Tea készlet 6 személyre . . . 4 K
- B-főttés készlet 6 személyre . . . 4 K
- Teás készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Kávés készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Mecca készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Mosdó készlet fayence . . . 10 K
- Fűszer készlet állványnyal. . . 10 K
- Cigaretta ezüst készlet . . . 10 K
- Ebédlő készlet aranyozással 6 személyre . . . 30 K
- Evőeszközök, kávéházi felszerelések, vendéglői felszerelések
- Répkerepezés, ablak üvegezés** gyorsan, előnyös árban készül.
- KOMLÓS TESTVÉREK** üveg nagykereskedés
- Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR**
Felelős szerkesztő: **P. PAPP KÁROLY**

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet V-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1917 január 1-én V-ik évtársulatát nyitotta meg.

Az első évtársulat, — dacára a háboru okozta nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel zárult.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek még most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti **20 fillér** befizetésre kötelez, s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget a reájuk eső nyereséggel megkapják.

A tagok a befizetett összeg $\frac{1}{4}$ részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra. Iármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s kiki heti betétje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

Vas és rézágak

afrik és lőszörmatracok, amerikai és sodrony-**ágybetétek**: összehajtós ágyak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558.

Szőlősgazdák és Kereskedők figyelmébe!

RAFFIÁT

első rangot nagyobb mennyiségben szállít

a Nagyváradai Hitelbank részvénytársaság.

Zöldfa utca 2. sz.

Dinamó és szivógáz-motor kezelésében jártas hadmentes, vagy felmentett

vizsgázott gépész

azonnali belépésre felvétetik a Félix-fürdőben.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL

Értesítjük a város t. közönségét, hogy a legújabb rendszerű

Villamos vasalók,
„ **főzőedények,**
„ **tea főzők,**

megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók.

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban telefon rendelésre díjmentesen házhoz szállítanak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel teljes szolgálat.

Csillárok, $\frac{1}{2}$ wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

1 ÓRAI VASALÁS CSAK 12 FILLÉRBE KERÜL.

Főszerelátelefonja

55.

eszerelátelefonja

55.

IZSÁK LIDIA
elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad

Nagy Sándor-u. 1.

Park-szálloda

ületében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Sziglietti színház művésznőinek egyedüli szállítója.

Telefon: 11-53.